№ 48

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 16 CZERWCA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Gazeta petersburská, *Poczta Północna*, z *Petersburga*, pod d. 5 czerwca, umieściła Náywyższy Manifest, datowany w *Wiedniu*, dnia 9 maja teraźniéyszego roku. Brzmienie jego jest następujące:

„Odwiecznie w *Rossyi* pannujący duch prawdziwéy religii, obfité źródło potęgi i znaczenia narodu, w obliczu świata, ku zbawieniu *Europy*, odniósł tryumf nad wywracającą wszystko niepobożnością, gorszącém zepsuciem obyczajów, i nikczemnemi obłąkaniami, którym rozum ludzki podpada. To pamiętné zwycięztwo i tryumf, w historyi przykładu niemające, słusznie przyznać należy wspaniałym ofiarom i wielkim dziełom, którémi wierni synowie Oyczyzny miłość swą i poświęcenie się oznaczyli. One nierozerwanemi węzłami połączyły z sobą wszystkie Mocarstwa *Europy*; pogodziły sprzeczne dotąd widoki i korzyści, zwracając je i natężając ku jednemu celowi powszechnego dobra, pożądanego i trwałego pokoju, niewzruszoną mającego zasadę na szczególnych korzyściach, dla każdego Mocarstwa zostawionych, i na urządzeniu wewnętrznėm, zapewniającém pomyślność i niepodległość narodu. Z radośném uniesieniem duszy zwiastujemy teraz ukochanym poddanym Naszym, iż wszystkie układy, ku dobru Państwa dążące, zawarte zostały zgodnie z tém prawidłem i zamierzonym przez Nas celem. Nie próżna chciwość powodowała Nas do starań o rozszerzenie granic Naszych. Uczucie to byłoby nieprzystoyne dla tych, którzy podjęli oręż na obronę oyczystéy ziemi, a nie dla zawojowań. Niepokonana potęga Państwa Rossyyskiego, na wierze, na miłości, na pomyślności zasadzona; nie może wzrastać przez nabytki zewnętrzne. Lecz połączenie pod jedno berło naywiększéy części byłego *Xięztwa Warszawskiego*, stało się nieuniknionym punktem, dla ustanowienia powszechnéy w *Europie* równowagi i porządku. Przez to zapewnione zostało bezpieczeństwo granic Naszych; wznosi się warowne przedmurze, odpierające wszelkie złośliwe i nieprzyjacielskie zamachy; zawiązują się węzły braterstwa, między narodami wzajemnie z sobą jednakowością pochodzenia złączonemi. I dla tego uznaliśmy za dobrą, ustalić los tego kraju, zasadzając wewnętrzne jego rządy na udzielnych prawidłach, imieniowi i obyczajom mieszkańców właściwych, a do miéyscowego ich położenia przystosowanych. Słuchając nauki wiary Chrześcijańskiéy, któréy panowanie obeymuje tak wielką liczbę różnego pokolenia narodów, a jednakże odróżniające ich przymioty i obyczaje nieodmiennémi zachowuje, Pragniemy, budując szczęście nowych poddanych, zaszczepić w sercu ich uczucié przywiązania do Tronu Naszego, i przez to zagładzić na zawsze ślady dawnych nieszczęść, które ze zgubnéy niezgody, i długi czas trwającéy walki, pochodziły. W tymże atoli czasie, kiedyśmy obiecywali Sobie, powróciwszy do błogiego Państwa Naszego, kosztować owoców pokoju, przez tak wielkie i trudne usiłowania nabytego, zapala się nowa woyna, w niezbadanych wyrokach Przedwiecznego zgotowaná. Pełna ku Nam dobroci Opatrzność Jego, która nieszczęścia samé w szczęśliwość dla Nas zamienia, dopuściła, aby wybuchnął ukrywający się we *Francyi* duch buntu, w téyże chwili, kiedy Monarchowie i narody, potężnie uzbrojone, czuwają nad tém, aby połączonémi siłami wykorzenioną nakoniec została irreligia, a pole jey od chwastu i kąkolu oczyszczone, wydawało naydroższy, owoc niewzruszonego pokoju między Mocarstwami, chowającémi przepisy pobożności i prawdy. *Rossya*, pobożnością wyniesioná, również wzywa się do podjęcia oręża: a powolna głosowi, który ją wzywa, idzie w nowe zawody sławy. Chytry zamysł *Napoleona Bonapartégo*; zdrada, która wspomogła zuchwałe jego przedsięwzięcie; szybkość złośliwych jego postępów, dążących do wywrócenia społeczności, świętości i praw; wszystkie te przyczyny nie pozwalają władzom, od Twórcy Królestw postanowionym, do składu towarzyskiego porządku, przyjąć rządu, zasadzonego na złamaniu przysięgi i gwałcie. Wszystkie Mocarstwa w nierozerwany z sobą wchodzą związek, dla obalenia władzy tyrańskiéy, która opanowała *Francyą*, a przez to nowym zapobieżenia nieszczęściom. Nie tylko święte obowiązki przyjaźni, ale i godność Państwa wzywa Nas do obrony słusznéy sprawy, która nie może bydź obcą dla Rossyi, od naydawniéyszych czasów walczącéy, za wiarę i wierność. Poddając się tak świętemu głosowi, Puszczamy się za pomocą Naywyższego w nowy zawód: ani zaginie owoc zwycięztw tak głośnych i tak sławnych. Przedsiębiorąc dzielić niebezpieczeństwa i trudy ze zwycięzkiém rycerstwem Naszém, mocną pokładamy nadzieję w Panu Zastępów, Obrońcy prawych. Jakkolwiek jest bolesna dla serca Naszego, przedłużyć oddalenie Nasze z oyczystéy ziemi, mocną jednak mamy nadzieję w łasce Bozkiéy, opiekującéy się Nami w każdém miéyscu, że to oddalenie nie będzie długiem. Miłość i przywiązanie wszystkich zgromadzeń Państwa, jedném ożywionych uczuciem, i męztwo woysk Naszych, przedsięwzięcie to pożądanym uwieńczą skutkiem. Wszystkie Mocarstwa *Europy* łącznie z Nami działają. W dniach niebezpieczeństwa i sławy, kiedy okrótny nieprzyjaciel, wtargnąwszy w granice Nasze, roił w szaleństwie swojém, iż śmiertelny cios *Rossyi* zadał; kiedy ujarzmiona *Europa* przeciwko Nam powstawała; wezwaliśmy pomocy Przedwiecznego, prosząc Go w modłach Naszych, aby raczył weyrzéć na zasmucony kościół; ocalić dziedzictwo swoje; a, pozwoliwszy pokonać złość i przewrótność, zachował niepodległość Narodów i Monarchów. Naywyższy wysłuchał modlitwy Naszéy. Prawica Jego prowadziła *Rossyą* w zawodzie chwały. Ani się wstecz cofniemy: a tak spełni się dobroczynna Jego o Nas piecza."

W dzienniku petersburskim, *Syn Oyczyzny*, z *Petersburga*, pod d. 3 czerwca, w oddziale, *Spółczesná Historya i Polityka*, czytamy następujący

Rozkáz do Korpusu
z okoliczności wyyścia gwardyi.

St. Petersburg, d. 19 maja 1815 roku. Nr. 48.

Jego Cesárská Mość, raczył wezwać wszystkie półki Gwardyi i dywizye Grenadyerów, do uczęśnictwa w wielkiém przedsięwzięciu uzbrojonéy Europy

Swiatu całemu wiadomo, jak głośną zjednały sobie sławę tak pięknie odznaczające się woyska Gwardyi

i Grenadyerowie, w ostatnich przeciwko Francuzom *woynach. Woyska té, do trudów nawykłe, a nieprzyjacielowi groźne, umiały wszędzie zasłużyć sobie na ufność, wdzięczność i przyjaźń spokoynych mieszkańców. I téraz obce narody spotykać będą obrońców swoich z radością: bo chwała wojenna i spokoyné cnoty* Rusinów, *w świeżéy u nich tkwią pamięci. Prawdziwa waleczność nigdy nie jest oddzielną od sprawowania się pięknego. Chorągwie Rossyyskie zawsze były podporą słabych i puklerzem niewinnie uciśnionych. Szczególna spokoyność każdego narodu, i powszechna święta sprawa* Europy *całéy, są celem sprawiedliwéy teraźniéyszéy woyny.*

Ona położy koniec walkóm, i na długie lata trwały zaprowadzi pokóy.

Nám się dostało szczęście, bydź spełnicielami wielkich zamiarów naszego Monarchy.

Waleczni żołnierze Gwardyi i Grenadyerowie! Postrzegacze honoru i sławy imienia Ruskiego! Oyczyzna w zupełnéy nadziei powierza wam obronę spokoyności, práw i pomyślności swojéy! Monarcha wás wzywa. Spieszmy uyrzeć tego czcigodnego Pana, i usprawiedliwić nadzieję Oyczyzny.

Przed wyruszeniem ze stolicy, we wszystkich półkach mają się odprawić modły.

Waleczni żołnierze! Náywyższy wysłucha modlitwy sérc waszych, a chorągwie wasze poświęcone zostaną z wysokości błogosławieństwém Jego. Szczodrobliwa prawica Wszechmocnego w walkach dotąd zlewała na wás honor i sławę."

Autentyk podpisał: Jenerał piechoty,
Hrabia Miłoradowicz.

Wilno, dnia 16 czerwca

Dnia 12 t. m.: Przybył tu JW. Gubernator wojenny Miński, *Ihnatjew*, z *Mińska*.

Bokowy Adjutant Jego Cesarskiéy Mości, Półkownik, Xiążę *Lubomirski*, przejeżdżał z *Petersburga* do miéysca pobytu Nayjaśnieyszego Pana.

Goniec *Siergiejew* przebiegał z *Heidelberga* do *Petersburga*.

Dnia 13: Przybyli tu Jenerał woysk polskich, Hrabia *Niesiołowski*, z *Warszawy*.— Adjutant JW. Ministra Policyi, Jenerał Porucznika *Bałaszewa*, kapitan gwardyi *Protosiew*.— Tegoż dnia przeszedł półk *mohilewski* pieszy.

Dnia 15 Przybyli: Adjutant Jego Cesarskiéy Mości, Jenerał Major *Hokell*; Półkownik woysk polskich i kawaler *Moniuszko*, abszytowany woysk polskich, Szef szwadronu *Jelski*.

Kurs tutéyszy na assygnaty: Rubel srebrny 4 r. k. 57; dukat 13 r. 48 k.; imperyał 45 r.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Xięztwo Warszawskie.

Gazeta *Korrespondenta Warszawskiego*, z *Warszawy* d. 17 czerwca, umieściła z gazety poznańskiéy, we francuzkim i polskim języku, akt następujący:

My Fryderyk August z Bożéy Łaski Król Saski, i t. d. i t. d. i t. d.

Przez traktat z dnia 18go b. m., w skutku układów terrytoryalnych pomiędzy Wielkiemi Mocarstwami na kongressie wiedeńskim zawartych, zrzekliśmy się posiadania *Xięztwa Warszawskiego*; a że uwolnienie od przysięgi poddanych Xięztwa, takowego zrzeczenia się jest naturalnym skutkiem, mieliśmy za obowiązek stosować się do okoliczności, i ponieść dobru powszechnemu ofiary, które na nas wkładają.

Uwalniamy więc niniéyszém naszych sług i naszych poddanych *Xięztwa Warszawskiego* od przysięgi, którą nam wykonali. Z głębokim żalem przychodzi nam rozdzielać się z poddanymi, którzy dawali nam tak czułe dowody ich przywiązania i wierności. To wspomnienie zostanie na zawsze wyryte w sercu naszém. Ich pomyślność, która była ciągle celem usiłowań naszéy oycowskiéy pieczy, nieprzestanie bydź przedmiotem naygorętszych błagań, które nieść będziemy do Boskiéy opatrzności; i wzywamy ich, aby dla Rządu, któremu szczęście ich na przyszłość poruczonem będzie, zachowali to samo posłuszeństwo i wierność, które dla nas okazali.

Dan w *Luxenburgu* dnia 22 maja 1815

(*podpisano*) *Fryderyk August.*

JO. Xiążę Jmć *Adam Czartoryski* (syn) przybył w tych dniach do *Warszawy*.

Niemcy.

Czytamy w gazecie wiedeńskiéy, *Oesterreichischer Beobachter*: „Podług doniesień z *Heilbronn*, Cesarz Jmć Rossyyski w pożądanym stanie zdrowia, dnia 1 czerwca do *Stuttgardu*, a Cesarz Jmć Austryacki d. 3 t. m. do *Heilbronn* przybył. — Dnia 1 czerwca, o pół do wtóréy z południa, Małżonka Xięcia Następcy Bawarskiego, w *Salzburgu* syna powiła; 72 wystrzały działowe obwieściły tę radośną nowinę mieszkańcóm pomienionego miasta.

Donoszą z *Manheimu* pod 2 czerwca: Dziś rano o godzinie 10téy obchodzono sposobem uroczystym, zakończenie woyny włoskiéy. Odprawiona była msza wielka, bito we wszystkie dzwony, z dział sto razy wystrzelono. Xiążę Następca Bawarski był obecny temu wspaniałemu obchodowi. (Podobnaż uroczystość obchodzona była na całéy linii woyskowéy, od *Bazylei* aż do *Moguncyi*). Arcy Xiążę *Karol* tu przybył i wysiadł w mieszkaniu Xcia Następcy Bawarskiego; o południu zaś do *Heilbronn* wyjechał, dokąd Cesarz Jmć Austryacki był oczekiwany. Xiążę *Wrede* wczora rano tamże się udał.

Gazeta nadworna *Stuttgardska*, pod d. 2 czerwca donosi: „Wczora wieczorem o godzinie 7, N. Cesarz Jegomość Rossyyski, w pośród gromu dział i odgłosu wszystkich dzwonów, tu przybył. Król Jmć aż do *Esslingen* wyjeżdżał na przyjęcie Nayjaśniéyszego Gościa; z którego to miéysca Nayjaśniéysi Monarchowie w jednym jechali pojeździe. Wszyscy urzędnicy dworu byli w wielkich ubiorach. Familia królewska zgromadziła się dla przyjęcia w sali tronowéy. Potém N. Cesarz Jmć przez W. Marszałka Dworu, Barona *Wurmser* i wyznaczonych do swéy służby urzędników dworu, do przygotowanych dla siebie appartamentów był odprowadzony. Późniéy Nayjaśniéysze Państwo udali się do teatru. Grano operę *Westalka*. Dana była wieczerza w nowéy sali marmurowéy. NN. Cesarstwo Ichmość Austryaccy wczora mieli nocleg w *Plochingen*. Dziś rano Król Jmć na ich przyjęcie również do *Esslingen* wyjeżdżał. NN. Goście przybyli tu w towarzystwie Króla Jmci i Arcy Xięcia *Ludwika*. Wystrzały działowe i odgłosy dzwonów zwiastowały ich przybycie. Dwór cały wychodził na ich przyjęcie. Przybyli około godziny 10téy. Po śniadaniu, na którém znaydowali się także Arcy Xiążęta *Ferdynand* i *Maxymilian*, wszyscy NN. Goście i Królestwo Ichmość udali się do *Ludwigsburga*.

Podług *Korrespondenta hamburskiego*, z *Frankfortu* pod 3 czerwca: „Kardynał *Maury*, miał bydź w *Rzymie* aresztowany i do zamku ś. *Anioła* zaprowadzony. — Rozumieją tu, iż ważna nowina o zupełném zwaleniu *Murata*, wystrzałami z dział od *Messyny* aż do *Ostendy* obwieszczona, będzie hasłem sprzymierzonych do uderzenia od *Renu* i *Belgiów*. — Z *Bremu* pod 3cim czerwca donoszą, o przybyciu do tego miasta posła i ministra pełnomocnego Króla Jmci Niderlandów przy miastach hanzeatyckich, P. *Bangemann*, i złożeniu przez niego Senatowi swych wierzytelnych listów. Także, że ich milicya znayduje się już na przedpocztach o 3 mile od *Charleroy*, na saméy granicy francuzkiéy.

Niderlandy.

Korrespondent hamburski, zawiera z *Bruzelli*, pod 4 czerwca: „Dnia wczorayszego wyjechał ztąd N. Król Jmć *Niderlandów* do *Leodyum*, zkąd się przez *Mastricht* do *Hagi* uda. — W *Lille* ogłosił Mer, że ci mieszkańcy, którzy się dotąd w sześciomiesięczną żywność nie opatrzyli, zmuszeni będą opuścić miasto, jeżliby to oblężeniem zagrożone było. — Królowa wyjedzie dnia jutrzeyszego; inne osoby familii królew-

skiéy, dawniéy już do *Hagi* wyjechały. — Marszałek *Victor* powracał tędy z *Akwizgranu* do *Gandawy*. — W tych dniach osobę jednę, z piérwszych familiy naszego kraju, która za *Bonapartego* znaczny stopień w woysku zaymowała, aresztowano i do *Venloo* zawieziono. — Xiężna *Angouleme*, która d. 28 maja do *Gandawy* przybyła, udała się témi dniami z Hrabią *van Antois* do *Alost* i *Termonde*, gdzie się królewska francuzka jazda i piechota, pod dowództwem Xięcia *Berry* znayduje. Odbyła się rewija w obecności Xiężny; widok jéy wielki zapał wzbudził. — Wczora, między *Huy* i *Namur*, odprawił Xiążę *Blücher* rewią 30,000 woyska wyborowego. — W tym tygodniu wyruszy ztąd Xiążę *Wellington*, i spodziewają się wkrótce wybuchnienia kroków nieprzyjacielskich. — Xiężna *Angouleme*, która niedawno także otrzymała wizytę od Xięcia *Wellingtona* w *Gąndawie*, wkrótce do *Anglii* powróci. — Donoszą z *Gandawy*, pod 3cim czerwca, że Xiążę *Feltre*, królewski minister woyny, wydał rozkaz, iżby wszyscy oficerowie i inne osoby do woyska należące, które się w *Gandawie* znaydują, natychmiast do kwater swoich powrócili, jeźli na pobyt swóy w tém mieście, oddzielnego nie mają pozwolenia. Inni zaś wszyscy, którzy tu przybędą, w teraźniéyszych okolicznościach, nie mają się dłużéy bawić nad 24 godzin."

W tymże *Korrespondencie* czytamy z *Akwizgranu*, pod 3 czerwca: „Dnia 30 z. m., w okolicach *Nivelles*, miała zayśdź utarczka między przedpocztami hannowerskiemi i francuzkiemi, które granice przeszły były; nie sprawiło to jednak innych wypadków, tylko, że z obu stron kilku ranionych i żabitych zostało."

Od brzegów *dolnego Renu* donoszą: Xiążę *Wilhelm Pruski*, d. 5 czerwca przez *Akwizgran* do *Namur* przejeżdżał. — O wstecznem odeyściu wielu woysk francuzkich do środka *Francyi*, potwierdzają wiadomość wszyscy oficerowie, z tego woyska przybywający. Jeden z nich zapewniał, że już 19 departamentów przeciw *Bonapartemu* powstało, i że rozruchy coraz się rozszerzają, i coraz groźniéyszą przybierają postać. — Jenerał *Borstell* jeszcze się chory w *Kolonii* znayduje. — Główna kwatera Jenerała *Thielemanna* jest teraz w *Elney*.

F r a n c y a.

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* zawiera z *Paryża*, pod 30 maja: „Pozawczora udał się *Napoleon* z pałacu *Elysée* do pałacu *Tuilleries*, gdzie był na mszy z bracią swymi, *Józefem*, *Lucyanem* i *Hieronimem*, który tu równie, iak Madame *Letycya* i Kardynał *Fesch*, przybył. Po mszy odbyła się rewija wielu woysk, którym rozdawano krzyże legii honorowéy i inne nagrody. — Dnia 21, miasto *Cherbourg* w stanie oblężenia ogłoszone zostało. — Gazety tuteysze rozsiewają tę wiadomość, że Xiążę *Lichtenstein* przyjechał do *Strazburga*, gdzie oczekuie na paszport, dla przybycia do *Paryża*. — W *Wandey* codzień utarczki zachodzą. *Charette* miał zostać śmiertelnie w piersi ranionym. — W dzień majowego pola, który wystrzałami dział zwiastowany będzie, wystąpią gwardye narodowe i cesarskie pod bronią. Na polach elizeyskich, wpośród rozmaitych zabaw, pokarmy i trunki rozdawane będą. Wieczorem powszechna illuminacya i koncert w *Tuilleries*. O godzinie 9tey fajerwerk i wszystkie teatra bezpłatnie otwarte będą. Utrzymują, że otworzenie posiedzeń Ciała Prawodawczego w niedziele, d. 4 czerwca, nastąpi. Wczora przyymował *Napoléon* Deputacyą z *Nevers*, na którey czele znaydował się Jenerał *Hulin*.

Nantes, d. 26 maja.

„Siedmnaście wozów, z ostremi ładunkami, przez woyska nasze Insurgentóm w *Wandei* odebrane zostały, i wczora tu przyszły. W ostatniey rozprawie pod *Aizenar*, gdzie Jenerał *Travot* dowodził, insurgenci pobici zostali, chociaż liczbą woysko nasze przewyższali."

Uważają, że między nowo obranemi Reprezentantami znayduie się ośm dwónastych części adwokatów, jedna dwónasta jenerałów, jedna dwónasta kupców, jedna dwónasta doktorów medycyny, a jedna tylko część dwónasta właścicielów ziemskich. — Aresztowano tu jednego szpiega. — *Napoleon* nadał oddzielne uposażenie dla żołnierzy, którzy za nim na wyspę *Elbę* poszli byli.

Gazety nasze piszą, że fregata *Dryade*, na któréy dnia 10 maja *Hieronim Bonaparte*, Madame *Letycya* i Kardynał *Fesch* z *Neapolu* wypłynęli, bez żadnéy przeszkody obok angielskiey eskadry przeszła, chociaż na eskadrze tey wiedziano, kto się na fregacie francuzkiey znayduje. — Powieziono znowu do *Wandei* oddział młodey gwardyi. — Na majowe pole przybywa z każdego regimentu 15 ludzi, między którémi 5 oficerów. — Konfederacye paryzkie rozszerzyły swóy związek, i chcą go na całe państwo rozciągnąć. Przysięgaią one na wierność narodowi, wolności i cesarzowi. — Marszałek *Brune*, *Marsylią* w stanie oblężenia ogłosił. — Podług tuteyszych gazet niegodny jest duch mieszkańców *Dunkierki*. D. 21 zaszły rozruchy, i raniono kilku urzędników publicznych. Nieprzyjaciele spokoyności publicznéy noszą tam liliią albo narcys w pętelce guzikowéy albo u kapelusza. Znak ten łączenia się, surowie jednak zabroniony został. — Jenerał *Miollis* przeznaczony jest na gubernatora do *Metz*. — *Monitor* zawiera pochwałę Marszałka *Brune*, który postępowaniem swoim wszystkie umysły dla siebie zjednał. — W *Wandei* zdobyły także woyska nasze w jednym wozie prochowym 60,000 fr. Rojalista, *August Ferrand*, który w *Wandei* raniony został, jest synowcem dawnieyszego ministra stanu. — Liczbę gwardyy narodowych, które do czynney służby weszły, z temi, co się po twierdzach znaydują, wynoszą do 130,000. — Woysko *pólnocne* ma się ściśley połączyć z woyskiém *Mozeli*. — *Monitor* donosi, że między batalionami, które tu w tych dniach przyszły, znaydowało się do 300 kobiet pomęzku przebranych, które do wyprawy téy chcą należeć. — Nakoniec i *Monitor* wyznaie o niespokoynościach domowych w *Wandei*, i donosi o nich co następuie:

„Angers d. 25 maia.

„W *Niort*, *Poitiers* i *Nantes* gromadzą się dywizye odwodowe. W *St. Gilles* wysadzili Anglicy, amunicyą, broń i agentów insurrekcyi; bez użycia dzielnych środków, widzielibyśmy znowu dawnieyszę okropności *Wandeyskie*. Jenerał Porucznik *Travot*, który w departamencie tym dowodzi i ma główną kwaterę swoię w mieście *Napoleon*, dowiedziawszy się, że jedna fregata angielska i 2 korwety pod *St. Gilles* przybyły, dla wyłożenia tam broni i ammunicyi; że się bicie dzwonów w wielu mieyscach słyszeć dało; i że *la Roche Jacquelin* z innymi naczelnikami we 4 do 5,000 ludzi baterye w *St. Gilles*, które 30 inwalidami osadzone były, zaięli, i zatrudniali się przyjęciem od Anglików broni i potrzeb wojennych, wyruszył w 1200 ludzi; zbliżył się d. 19 do insurgentów; uderzył, rozproszył, zabił z nich do 300, między którémi znaydował się tak nazwany *Charette*, i przybył dosyć w porę na mieysce wylądowania, gdzie zabrał 4,000 karabinów angielskich i 600 beczek prochu."

Wyciąg z gazety wiedeńskiey, *Oesterreichischer Beobachter*: „Podług wiadomości z *Nizza*, *Murat* w towarzystwie Xcia *Pignatelli - Cerchiara*, d. 26 maja, wylądował w zatoce *Juan*, w *Cannes*, i natychmiast gońca do *Paryża* z oznáymieniém o przybyciu swojém wysłał. — W okręgu *Rumilly* (w części *Sabaudyi* dla *Francyi* odstąpionéy), podług zapewnienia gazet szwaycarskich, lud przeciwko *Francuzóm* powstał, i odgłosy: *niech żyie Król sardyński*, słyszeć się dały. — Park artylleryi, d. 25 maja ranno z *Paryża* do *Wandei* wyszedł. W nocy nową gwardyą na wozach tamże posłano — Stosownie do

rozkazu *Bonapartégo:* gazety, *Journal général de France* pod kierunkiem ministra spraw wewnętrznych; *Journal de l'Empire*, pod Xięcia *Lucyana*; *Journal de Paris*, pod kierunkiem Xięcia *Bassano*; a *Gazette de France*, pod dozorem Dyrektora jeneralnego poczt P. *Lavalette*; inné zaś gazety pod okiem ministra policyi wychodzić mają — Administracyé woyskowé, które się w *Avesnes* znaydowały, przeniosły się do *Laon*, dokąd i główná kwatera przeydzie. — Podług doniesień z *Marsylii*, d. 17 maja flotylla z *Tulonu* wypłynęła, udając się do wyspy *Elby*, dla zabrania z *Porto - Ferrajo* koni i powozów, które tam *Napoleon* zostawił. — Podług wiadomości ze *Strazburga* pod 27 maja, wielká główná kwatera woyská Reńskiégo, przed kilką dniami ze *Strasburga* do *Hagenau* przeszła. Marszałek *Mortier*, który d. 24 maja z *Landau* do *Strasburga* przybył, opuścił znowu to miasto d. 25. W okręgu *Befort*, w *Grand - Villars*, *Maasmünster*, w dolinach *Markirch*, *Rappelsweiler* i *la Poutroye*, wystawują korpusy ochotników, do których szczególniéy właściciele fabryk robotników swych dostarczają. W okręgach *strasburskim*, *zabernskim* i *wissenburskim* major *Junkern* chciał wystawić korpus ochotników z 1,000 ludzi piechoty i 150 jazdy — Powiadają, iż *Lucyan Bonaparté* będzie prezydentem Izby Reprezentantów. Niektórzy rozumieją, że *Bonaparté* około 15 czerwca z *Paryża* wyjedzie; a *Carnot* przez czas nieobytności jego má sprawować rząd w stolicy. — Główá kwatera woyská *Mozelli* z *Metz* do *Thionville* przeniesioną bydź miała, a północnego woyska jest w *Avesnes*. — We *Francyi* mają bydź ustanowioné kompanijé lazaretowé, których żołnierze za pomocą *lansy*, ku obronie im służącéy, i pewnego gatunku pasa, do zwyczáynéy przepaski używanégo, prędzéy, jak w minucie mogą urządzić, nosidła elastyczné, na których bardzo wygodnie ranionych z linii bitwy do szpitalów przenosić będą.

Gazeta ryzka, donosząc, że Nauczyciel głuchoniemych, *Siccard*, za pozwoleniem *Napoleona* do *Londynu* wyjechał, i naylepszego ze swych uczniów, *Massieu*, wziął z sobą, dodaje, a podobno wziął z sobą i polecenia.

W ł o c h y.

W główný kwaterze c. k. woyska we *Włoszech* (pisze *Oesterreichischer Beobachter*) dnia 3 czerwca wyszło następujące piętnaste doniesienie o działaniach wojennych:

Odebrano wiadomość od Jenerała *Geppert*, któremu oblężenie twierdzy *Ankony* poruczone było, że ważne to mieysce przez kapitulacyą oddane zostało.

Pomieniony Jenerał, w czasie oblężenia, przez użycie stosownych środków, ściśle opasał załogę nieprzyjacielską; wszystkie wycieczki, które dowódzca twierdzy czynić usiłował, odparł; środki opatrzenia się w żywność i świeżą wodę przeciął; a nakoniec, przykopy swoje pod twierdzą do tego stopnia doprowadził, iż w tych dniach do bombardowania mógł przystąpić.

Dnia 30 maja, kapitulacya z Jenerałem, Baronem, *Montemajor*, Dowódzcą *Ankony*, zawartą i przez obie strony podpisaną została; główniejsze warunki jey są następujące:

Dnia 1 czerwca zaymą woyska austryackie *Monte Gardetto*, mieysce nowo do twierdzy przybrane, lunettę *S. Stefano* i oboz okopany.

Dnia 2 czerwca zaymą też woyska bramy *Farina*, *Francia* i *Calamo*, a dnia 3 resztę twierdzy.

Załoga wyydzie ze wszystkiemi honorami woyskowemi, bronią i bagażami. Żołnierze złożą broń na stoku. Oficerowie zatrzymują broń, konie i rzeczy; podoficerom, jedynie tylko we względzie utrzymania porządku w przeprowadzeniu załogi, zostawuje się broń bokową.

Załoga do *Neapolu* pod eskortą odeydzie.

Kassa i wszystkie potrzeby woyskowe, magazyny, artylerya, amunicya, pociągi, topograficzne karty i plany, również i uzbrojone statki przewozowe, które się w porcie znaydują, woysku austryackiemu oddane zostaną.

Nakoniec objęte konwencyą w *Capua*, zezwolenia, tyczące się powszechnego przebaczenia, rozciągają się równie do wszystkich woyskowych i cywilnych urzędników *Ankony*.

Oyciec ś., w podróży swojey napowrót do *Rzymu*, przybył d. 25 maja do *Parmy*, i z nayżywszym zapałem ludu przyjęty został. — C. K. nadzwyczayny Poseł i minister pełnomocny przy dworze papiezkim, Kawaler *Lebzeltern*, wyjechał d. 25 maja do *Neopolu*. — C. K. Minister woyskowy, Hrabia *Saurau*, d. 23 maja do *Rzymu* przybył.

Podług doniesień z *Wenecyi*, d. 2 t. m. przybył do tego miasta N. Król hiszpański *Karol IV* z N. małżonką swoją i Xiążęciem *Pokoju*. Tegoż dnia wieczorem przybyła tamże Xiężna *Wallii*.

A n g l i a.

Korrespondent hamburski donosi z *Londynu*, pod 2 czerwca: „Korweta francuzka, z artyleryą i amunicyą, z *Brest* do *Havre de Grace* przeznaczona, przez fregatę naszę, *Desirée*, zatrzymaną i do *Portsmouth* zaprowadzoną została. Ponieważ ta fregata niedawno z *Portsmouth* wyszła, domyślają się, że to się stało za wiedzą Admiralicyi.

Hiszpańska wyprawa, z 15,000 ludzi złożona, która przed niejakim czasem z *Kadyxu* wypłynęła, nie do rzeki *la Plata*, ale do *Carracas* poszła. Wyszła także z *Kadyxu*, d. 14 kwietnia, mała wyprawa do *Panama*, trzecia jeszcze, ma nastąpić d. 2 maja. — Podług listów z *Lisbony* otrzymanych, woyska portugalskie nie wyruszą z kraju, póki oddzielny rozkaz na to z *Brazylii*, od Xięcia Regenta, nie przyydzie. — Ponieważ teraz wiele kaprów francuzkich jest gotowych do wyyścia pod żagle, przeto żadne okręty przewozowe nie mogą teraz płynąć do *Jndyy wschodnich* bez konwoju. — Jest, to Admirał *Hotham*, który P. *la Roche Jacquelin* do *Wendei* zawiózł. Na mieysce do składu broni &c. służy wyspa *Isle Dieu*. — Idą u nas teraz w zakłady, że mimo tak groźnych przygotowań, zaydą wypadki, które zapobiegą rzeczywistemu wybuchnieniu woyny."

H i s z p a n i i a.

Podług gazety wiedeńskiéy, *Oesterreichischer Beobachter*, Dnia 15 poseł Króla Francuzkiego przy porcie Ottomańskiéy, Margrabia *Riviere*, z dwóma adjutantami, i ostatni gubernator *Korsyki*, *Brusland*, do *Barcellony* przybyli.

Korrespondent hamburski donosi z *Barcellony* pod 16 maja: „Jenerał *Castagnos* objął dowództwo woyska w *Katalonii*, i wszelkich związków z *Francyą* surowie zakazał — Monárcha nász na początku czerwca tu jest spodziewany — W *Kartagenie* uzbraja się eskadra, która krążyć má szczególniéy około brzegów *Prowancyi*.

Podług gazety ryzkiéy, *Zuschauer*: Rozumieją, że *Hiszpaniia* działania swoje przeciw *Francyi* wjednymże czasie ze sprzymierzonymi rozpocznie — Dwóch gońców z *Paryża* do P. *Cevallos* na granicy zatrzymano, i nazad odprawiono — Wyprawa hiszpańska do *Ameryki* w połowie kwietnia do wyspy *Trinidata* przybyła. W *Monte - Video* 5,000, w *Buenos - Ayres* 10,000 ludzi przeciwko niéy w pogotowiu pod bronią stało; a 6,000 wysłano do *Peru* dla ogłoszenia i tam niepodległości — O nowych do *Ameryki* wyprawach nic już nie mówią. Na woynę z *Francyą* całą obrócono siłę. Dla zaradzenia niedostatkowi pieniędzy, na wszystkie towary, za granicę wysyłane lub też zza granicy przychodzące, nałożono podatek pięć procentow.

M a n i f e s t.

„Względem sprawiedliwości, ważności i konie-
„czności, które Król, Pan nasz, znayduje w opie-
„raniu się zamachom przywłaszczyciela *Bonapartego*,
„dla zapewnienia spokoyności i pokoiu Europie i
„bronienia praw ludzkości i religii, w porozumie-

DODATEK

„ niu się ze sprzymierzonymi Monarchami, którzy „ wydali Oświadczenie dnia 13go marca roku bieżą„ cego w *Wiedniu.* ”

Ja Król.

Jeden z naylepszych Monarchów, których miała Francya, Ludwik XVI, stał się ofiarą okrutnych królobóyców. Zbrodnia ta była przestrachem świata i rozpaczą Francyi, która z żalem uyrzała przerwany szereg władzców z rodziny Burbońskiéy; owych Królow, którzy zasłużyli na imie sprawiedliwych, pobożnych i ukochanych, którzy zawsze byli oycami swych poddanych, zawsze służyli Bogu; w Państwie swoiem sprawiedliwość, pokóy i spokoyność utrzymali i szczęście ludów swoich stanowili, co każdego Rządu jedynym powinno bydź celem; owych Monarchów, którzy sławę swoję zasadzali na pomyślności Państwa, i Francyą z drugiego rzędu Mocarstw, na stopień pierwszego Mocarstwa w Europie wynieśli. Okropny topor przeciął pasmo życia nieszczęśliwego Ludwika *XVI. Jego Królewskie cnoty uszły z* Francyi, *i nalazły przytułek w sercu* Ludwika *XVIII. Od tey straszliwey chwili, królewstwo* Francyi, *stało się krwawym teatrem bezrządów i wszelkich stronnictw; te połączyły się nakoniec dla utworzenia tyranii Bonapartégo, i skupienia w ręku jego owey dowolney władzy, o którą dotąd walczyły.*

Uwodzeniem, chytrością i potęgą, dziecko to wszystkich stronnictw, od ludu Francuzkiego okrzyknione Cesarzem, maiąc szczęście woienne po sobie, doszło nakoniec do tego, iż od Państw Europeyskich uznaném zostało. Hiszpaniia *dała przykład wszystkim narodom uwolnienia się od zawichrzyciela świata, przytłumienia niezgody, połączenia wszystkich sił przeciw wspólnemu nieprzyiacielowi, zawarcia nay sprawiedliwszego przymierza, dla przywrócenia* Francyi *jey prawego i ukochanego Władzcy, a zepchnięcia z tronu bezbożnego przywłaszczyciela. Człowiek ten, równie straszny w środkach, jak mało wahający się w ich wyborze, który nawykł skutkom podstępów i gwałtow nadawać imie traktatów, mniemał, iż grożącą mu odwróci burzę, układając się ze mną w* Valencey, *i odniósł tylko upokorzenie, że mu się nie udało.* Rozumiał *wiarołomny, iż mnie potrafi po drugi raz uwieśdź, lub że będę zdolnym wolność moję okupić ofiarą wolności moich ludow i spokoyności* Europy *Musiało niebo pobłogosławić zamiarom sprzymierzonych Monarchów, gdyż moralność, religia i ludzkość, kierowała nimi. Zwyciężyła dobra sprawa, a wszystkie narody odetchnęły dopiero pierwszy raz po długim czasie, gdy prawa swoje przez traktat Paryzki zatwierdzonemi uyrzały. Takie to są roszczenia, na których* Bonaparté *i niemoralna część narodu opiéra prawa jego do korony, kiedy tym czasem rozsądna część tego samego narodu jest w rozpaczy, i ma tylko jedno życzenie, to jest: żyć pod rządem sprawiedliwego i łaskawego* Ludwika *XVIII.*

Gdy wierność i odwaga Hiszpanów i wsparcie Mocarstw zerwały kaydany, które mnie w Valencey *trzymały, powróciłem do moich poddanych, jak oyciec powraca do dzieci. Z ukontentowaniém znaydowania się pomiędzy Hiszpanami, połączyła się słodka nadzieia zagładzenia długim pokoiém śladów spustoszeń nayniesz częśliwszych i naykrwawszych wojen. Jedynie tylko trudność zamiaru niespokoynym mnie czyniła. Woyna wyludniła prowincye; nayżyźnieysze okolice zamieniły się w pustynie, handel zniszczony, zepsute obyczaje, shańbiona religia, prawa bez siły.*

Jakże to wiele względów zwraca na siebie uwagę Monarchy, który nietylko dla siebie żyje, lecz chce ustalić szczęście ludów swoich. Mało trzeba czasu do zniszczenia dzieła wieków, lecz jakże wiele, aby je wznieść nanowo! Spodziewałem się jednak zwyciężyć te wszystkie trudności wytrwaniem, ciągłym pokoiem, i bacznością Rządu, którym się Niebo opiekuie; jednakże pozwoliło ono w swoich niedościgłych wyrokach, ażeby Bonaparté powrócił, dla zaburzenia spokoyności Europy, i oświadczenia się iey nieprzyjacielem, depcząc nogami traktat Paryzki.

Woyna, do którey wzywa zamach Bonapartego, *nietylko usprawiedliwia się przez obowiązki, jakie każdy Władzca wziął na siebie, bydź wiernym traktatom i przymierzom, ale nadto przez świętą powinność, jaką na niego wkłada bezpieczeństwo ludu. Woyna iest wielkim nieszczęściem, i Monarcha niepowinien iey inaczey przedsiębrać, tylko dla odwrócenia większego ieszcze nieszczęścia od ludów swoich. W takim to, Hiszpani, znoydujemy się położeniu.* Bonaparté *napadłszy na* Francyą *i prawego iey Władzcę, zawarte przez siebie przymierze zgwałciwszy, twierdzi ieszcze, iż żadnego nieobraża narodu, że osiągnął znowu prawa swoje, że Sprzymierzeni nie mogą mu zaprzeczyć takowych, i że pragnie żyć w pokoiu ze wszystkimi; lecz przywłaszczyciel niechce pokoiu i usiłuje tylko widzieć się wolnym od zewnętrzney obawy, ażeby uzbroioną częścią narodu Francuzkiego, mógł ciemiężyć część licznieyszą, dobrze myślącą i nieuzbroioną. Aby ocenić bezczelność włożenia korony na głowę, chce wmówić, iż ma zamiar trudnić się pokoiem i szczęściem Europy, jak gdyby Europa zapomnieć mogła, iż odtąd, kiedy się ujął steru Rządu, nayokropnieysze iedna po drugiey następowały woyny, i wyschły źródła powszechney pomyślności we wszystkich kraiach, które jego ulegały wpływowi. Któż będzie tak nierozsądnym, aby uwierzył, iż* Bonaparté *wyrzecze się wiarołomnych zasad, które były zawsze postępowania jego prawidłem.* (reszta późniey)

D a n i i a

Korrespondent hamburski donosi z *Kopenhagi* pod 6 czerwca: „ W. Marszałek Dworu, *v. Hauch*, na rozkaz królewski, obwieścił, że koronacya Króla Jmci i Królowey Jéymci odprawi się w *Frederiksbergu*, d. 31 lipca. — Król w rozkazie d. 29 kwietnia w *Wiedniu* datowanym, zaleca: Mają nosić kitki tylko Jenerałowie, sztab główny, korpus gidów, obie gwardye bokowe, grenadyerowie, huzarowie i ułani: wszystkich innych woysk oficerowie, żołnierze, muzycy, przestają ich używać. — W maju 1,249 okrętów przez *Sund* przeszło. — Na seymie w *Sztokolmie* wniesiono projekt, wyłączenia żydów od praw obywatelstwa.

P r u s s y.

Ostatnia gazeta berlińska, z dnia 13 czerwca, zawiéra: 1mo. Traktat pokoju i przyjaźni między N. Królem Pruskim i N. Królem Saskim, podpisany w *Wiedniu* dnia 18 maja 1815 roku. 2. Odezwę Króla Saskiego, uwalniającą od przysięgi mieszkańców części *Saxonii* dla Króla Pruskiego przypadłéy, datowana d. 22 maja 1815 r. 3. Patent N. Króla Pruskiego, obeymujacy w posiadłość część *Saxonii* dla *Prus* przypadłą. 4. Odezwę N. Króla Pruskiego do mieszkańców *Saxonii* pod jego przechodzących panowanie; a w dodatku do téyże gazety manifest Króla hiszpańskiego przeciw *Francyi.* (położyliśmy pod Hiszpaniją) — Z wiadomości zagranicznych donosi tylko: Dnia 30 maja jeszcze nie był w *Paryżu* oznaczony dzień majowego pola. — Cała *Wandea* powstała. — Potwierdza się o śmierci Xcia *Berthier.* — Marszałek *Oudinot*, za *Bourbonami* miał się oświadczyć.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

1 Sąd taxatorsko Exdywizorski w Zasławiu agituiący się, awizuie wszystkich Kredytorów Grafa Michała Przezdzieckiego, Starościca Minskiego: iż skutkiem postanowień Wileńskiey Kommissyi Edukacyiney zalecaiących aby Hrabstwo Zasławskie nie wprzód szło na Kollokaty dla Kredytorów Przezdzieckiego, aż Summa dla téyże Kommissyi na Zasławiu zahypotekowana w całości opłaconą zostanie, i podobnież dla wypełnienia rządowych Ukazów zalecaiących, aby wszystkie należnoscie skarbowe i miedoimki na Hrabstwie Zasławskim zalegaiące bez zwłocznie dokąd należy były opłacone. — Ciż Kredytorowie w miarę ich dopominków summownych pod sądową rekognicyą oddanych winni są bezwłocznie do Sądu Exdywizorskiego Zasławskiego przed domem 24 praesen: w gotowym groszu dostawić, jako to: JXX. a Dominikanie Zasławscy rubli srebr: 824 kop: 25. — Panny Wizytki Wileńskie rub. sr. 1365. — JXiądz Dombrowski Pleban Wawiorski r. 88 k. 20. — Xiąże Jmć Adam Czartoryyski r sr. 2,485 — Graf Karól Przezdziecki r. 3591 — W. JPan Jan Szemioth r. 359 k 10. — Senedykt Borzdyński r 284 k. 20 — W. JPan Atanazy Proszyński r. 1688 k. 40 — Walenty Zambrzycki r 2133 k 60. — Józef Kostrowicki Sędzia Normalny r. 1132 k. 60 — Hrabia Józef Tyszkiewicz r 1379 — Dworzaniu Hołownia r. 634 k. 20 — Norgiałowie r. 44 k 80 — Jan Makowski r 21 k 70. — Sowietnik Sielawa r. 1369 k. 90. Tadeusz Swiętorzecki r. 898 k 10. — Wilhelm Roszkowski r 396 k. 20 — Xiążę Ignacy Puzyna r 1761 k. 20. — Anna Zegocina r 875 — Rotmistrz Dawidowicz r. 413 k. 70 — Sędzia Hrehorowicz r. 246 k. 40 — Porucznik Piotrowski r. 135 k. 10 — Wankowiczowny r 169 k. 40. — Komornik Weryha r. 146 k. 30 — Marcin Wołodzko r. 164 k. 50. — Wincenty Wołodzko r. 205 k. 10 — Małoletni Alexander Olendźki r. 295 k. 40 — Regent Barancewicz r. 214 k. 20 — Mieczny Domeyko w stopniu Wolfa Hirszowicza r 282 k. 10. — Karol Bartoszewicz r. 88 k 20 — Piotr Obrompalski r 312 k 90. Paweł Oskierka Marszałek r. 140. — Strapczy Iwanowski r. 35. W. Zebrowska r. 64 k 40 — Michał Pawlikowski r. 450 k. 10. Tadeusz Woroniec r 68 k. 60. — Komornikowa Zołądziowa r. 134 k. 40 — Regentowa Rewieńska r. 539 k 35. — Podstolina Brzozowska r 29 k. 5. — Jan Czaplinski r 25 k 55. German Marsant r 281 k 75 — Reyzer kupiec Wileński r. 140 — Marszałek Woyniłowicz r. 16 k. 10: — Stanisław Zienowicz r 219 — Surynowa r. 81 k 20.; Pisarz Wierzbicki r. 634 k 90. Markowski r. 17 k. 50. Józef Kaznowski r. 76 k 65 JW. Jozefa Grafini Przezdzierka r 3447 k. 90. Poderniowie r. 546 k 70; Katarzyna Oleszkiewiczowa r. 163; Tomasz Matusewicz r. 194 k. 60; Piotr Hrynkiewicz r 109 k 20; Piekarscy r. 28 — Sowietnik Horbusza r. 103 k. 60; Chorąży Chmara r. 223 k 30; Felix Rylski r 137 k. 90. Swidowie r. 93, Wincenty Buprewicz r. 42; Antoni Bogdaszewski r. 675 k. 50; W. JXiądz Kanonik Rawa r. 15 k 75; Antoni Krasnicki r. 105 k 70; Joanna Sobolewska r 56 k 70, Antoni Rutkowski r. 57 k. 5; Franciszek Kopernicki r. 121 k 10 Tomasz Lisowski r. 81 k. 90; Tomasz Studziński r. 2163; Misiewiczowie r. 210 k. 35; Michał Pławski r. 200 k 90. January Rokicki. r. 112 k. 25; Alexander Dąbrowski r. 77, Ignacy Łoyko r. 18 k. 90; Hilary Wasilewski r. 838 k. 60; Sędzia Graniczny Kossowski r. 354 k 90; Johan Bideax r. 49; Mancelman r. 71 k 5; Jan Trebert r. 347 k. 20; Anna Stankiewiczowa r. 16 k. 10; Dawid Rauszning r. 239 k. 5, Troian Kluczyński r. 516 k. 60; Jan Rakow r 206 k. 85; Brencyzenowa r. 11 k. 20; Mikołay Heydukiewicz r. 316 k. 5, Topiński r. 73 k. 50, Jerzy Kobyliński r. 69 k. 30; Jozefa Pokempinowiczowa r. 58 k 45; Aniela Kamieńska r 37 k. 15; Krzystoff Lang r 15 k 75. Ryppe czyli Zanne r. 83 k. 65; Agata Oleszkiewiczowa r 38 k. 85, Roman Naruszewicz r. 32 k. 20, Dominik Łaniewski r 25 k. 90; Jan Zieliński i Houwalt r. 117 k 25, Sowietnik Olendzki r. 21; Adwokat Hłasko r. 31 k 50; Konstancya Fleminzanka r. 184 k 80; Joachim Jazwiński r. 34 k. 30: Felix Jazwinski Sędzia r. 310 k 80; Xawery Iwanowski r 61 k. 60, Alexander Czeczot r. 20 k 65, Truskowscy r. 60 k. 55, Jan Both r 33 k 25, Józef Piotrkowski i. Star: Jankiel Polak r. 866 k 95; Sylwester Łukaszewicz z Dawidem Polakiem r 885 k. 50; Icko Heszelowicz r. 105 k 70; Icko Ellowicz r. 26 k. 25; Szołom Hirszowicz r 9 k. 45; Wigder Ickowicz r. 21 k. 35; Basia Aronowa r. 109 k 20; Piotr. Wyszynski r. 8 k. 5; Józef Swięcicki r. 37 k. 10; W. Boharewiczowa r 13 k. 30 — Którzy to imionami wyrażeni i nie wyrażeni Kredytorowie Grafa Przezdzieckiego maiąc w widoku nieomylnym, iż schedy ich stosownie do woli Zwierzchniczéy póydą pod Skarbową Extenuacyą, i pod obcą administracyą, skoro rozłożona na nich składka do dnia 24 junii idącego 1815 roku nie będzie w Sąd ninieyszy wniesioną, zechcą nieomieszkanie niewystawuiąc swoich Kollokacyów na procenta, peny, i dalsze in posterum rozrachunki, pospieszać z opłatą składek w proporcyą ich summ rozłożonych, ku oddaniu onych przez Sąd Exdywizorski dokąd należy, Co przez niniéyszą powtórną i ostateczną awizacyą naymocniéy zaleca się. Działo się na Sessyi sądowey w Zasławiu 1815 roku mca junii 4 dnia.

Kazimierz Piottuch Prez Exdywizor.
Józef Szyszko S. Z. Wileyski Exdywizor:
Michał Korkozowicz Pzezyd Ziem: Ptu Borysow: Exdywizor
Tadeusz Rewieński Regent Exdywizor.

1. Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą.

Urodz: X. Jozefatowi Lawdańskiemu w stopniu Komm: Szpital: Kredytorowi, Ignacemu i Annie z Dubińskich Bulcewiczom Sędziom i Kawalerom, Wincentemu Sawiczowi Staroście, Szymonowi i Monice Zabiełłom Porucznikom, Józefowi Szuykowśkiemu Marszałkowi, Karolowi Grancatowi, Fryderykowi Mantzelmanowi Kupcom, Pawłowi i Katarzynie Leniewiczom Burmistrzom, Antoniemu Palczewskiemu, Star: Symsonowi Abrahamowiczowi, Zelmanowi Hirszowiczowi — Janowi Zaycowowi, Poźlewiczowi Pisarzowi, Maciejowi Maxowi, Mikulicza Krayczego Sukcessorom, Agacie Tumorowskiey, Liboschitzowi Jakubowi Doktorowi Jcce Szlomowiczowi, Markówi, w części realnym nie większey części tytułuiącym się kredytorami i dalszym wszystkim kredytorom i różnego tytułu pretensorom do massy Ur: Dominika Tyszki zbiegaiącym się, Pozew edyktalny na skutek zapadłych rezolucyow przed Sąd Ziemski Wileński Remissą Sądu Głgo Wileń: na rozpoznanie i rozdział maiątku Dominika Tyszki Skar: Wiłkomir: przeznaczony, z instancyi tegoż Tyszki wynosi się stosownie do oświadczeń manifestow i Dekretow uzyskanych w rzeczy następney — Jż Obżał: kredytorowie korzystaiąc z czasów krytycznych dla Dellra desullo data et accepto pobraliście obligi, inni doliczaiąc procenta nieprawne wedwoje i we troje znaczne poformowawszy pretensye fundusz Załgo obarczyć chcecie, inni nakoniec dodziś dnia rzeczy zastawne do realnych wierzycielów należne u siebie utrzymuiecie: w celu więc ostatecznego ze wszystkiemi rozliczenia się Dellor przychodzi żądając — Ponieważ na skutek Dekretu dyllacyinego Jnwentacya maiątku, błędnie, odstępnie od reguł przepisanych, bez zniesienia się z dodanemi ciągle w mieście Wilnie przebywaiącemi kuratorami, nieletniey Dominiki Tyszkowney, a tym samym na uszczuplenie massy i na krzywdę istotnych wierzycielów została spełnioną, przeto ponowienia oney przez Sąd etiam w całym komplecie rozciągnienia kar sprzeciwieństwa na niespełniaiących komportacyą — Skasowania fałszywych, istotnych pretensyow lokowania na maiątku wyexekwowania na winnych rygoru prawa Konst: 1776 Ku zaprzebierane lub dopisywane w kilkoro procentów — Uznania Aktow Jnkwizycyi, kalkulacyi z tradycyinemi, weryfikacyi z zastawnemi possessorami — Dla niejawiących się wierzycielów wieczney amissyi pretensyów zapisania — Sądzenia na obżał. Szwykowskim rubli srebr. 2.000 wziętych z Kommissyi Szpitalney z procentem i lokowania na onych Kredytorów. Z obowiązania wszystkich rzeczy zastawne maiących do złożenia coinstanti lub wskazanie summ walorowi rzeczy odpowiednich, jakoto: Grunertowi samiwar srebrny z całym garniturem i zegar stołowy u Gansa kupiony. Leniewiczowey pierścień brylantowy walorem czer: złł: 15 Symsonowi Abrahamowiczowi pierścieniow brylantowych, tabakierek złotych i zegarków z repetycyami — Zydowi Zelmanowi, Hirszowiczowi 15 łokci sagetowego sukna kolczyków brylantowych, i kilka złotych obrączek; Zabiełłom tabakierek złotych i pierścieniów brylantowych. Mantzelmanowi u Jakubowskiego niegdyś w zastawie będące perły, zegarki, brylanty i dalszym wszystkim subnexu juramenti. Wyexekwowania we wszystkim Dekretu dyllacyinego i późnieyszych rezolucyi Sądu Ziem. Wileń: uznania bliższości do dowodu o expensa prawne — S. Z. M. Woźny świadczę, iż tę kopią Pozwu edyktalnego w sprawie Konkursowey Urodzch Dominika Tyszki dla wiadomości stron do Gazety Kuryera Lit. podałem. Gasper Dauszkiewicz Woźny Ptu Wileńskiego.

2 W powiecie Telszewskim w Szateykach, umarł Antoni Lipnicki kucharz. Pozostały po nim maiąteczek, naybliższemu krewnemu wydany będzie, dla dowodu pokrewieństwa mieć powinien metrykę zeszłego, zaświadczoną sądownie; takoż swoią, oraz dokumenta probuiące pokrewieństwo i należność sukcessyi; w razie nieudowodnienia, iż ta pozostałość na fundusze dobroczynne, obróconą będzie, donosi się.

Od dnia 1go nadchodzącego miesiąca lipca, zaczyna się drugie półrocze, i odnawia się prenumerata na gazetę Kuryera Litewskiego: przyymować się będzie we wszystkich Kantorach i Expedycyach pocztowych, a w Wilnie miéyscu zwyczaynem Ledakcyi. Płaci się, jak zwyczaynie, na pół roku srébrem rubli 7. Prenumeruiących na prowincyi upraszа się o wczesne zapisanie prenumeraty i wyraźne zapisywanie imion prenumeratorów i nazwiska miéysc, do których się ma przesyłać gazeta, aby wszystkie od początku numera regularnie ich dochodzić mogły.

DODATEK DRUGI

2. Naznaczona od obywateli miasta Wilna Deputacya, w przedmiocie nakazanego przez Zwierzchność utrzymania w tym mieście obywatelstwu onego stacyi Pocztowey ze siedmdziesięciu koni złożoney, z poruczenia tychże obywateli udeterminowawszy wypuścić oną w iednoroczną arędowną tenutę od dnia 1 nadchodzącego miesiąca Junii Rachującego, po dzień takiż roku przyszłego 1816 zakreśliła do licytacyi trzy termina; pierwszy dnia 11, drugi dnia 14, i trzeci ostateczny dnia 18 teraźnieyszego msca Junii; — Życzący przeto przyjąć od Deputacyi na utrzymanie w mieście Wilnie stacyi pocztowey roczny Kontrakt, ażeby w terminach oznaczonych w każdym dniu od godziny dziewiątey ranney do pierwszey z południa na Ratuszu Wileńskim w Radzie mieyskiey, a to z dostatecznymi dowodami pewność dotrzymania Kontraktu probującemi jawili się, przez nineysze ogłoszenie wzywa i one celem podania do powszechney wiadomości w gazecie Kuryera Litewskiego zamieszcza, o czém Rada mieyska niniejszym i awizuje. Dat na Ratuszu Wileńskim Roku 1815 msca Junii 10 dnia. *Głowa Miasta Wilna Józef Statkowski.*

---

2. Excerpt Remanifestu z Protokułu Potocznego Grodzkiego Ptu Wileńskiego w dacie niżey wyrażoney zaniesionego, i tegoż czasu pod pieczęcią Urzędową Grodzką Ptu Wileńskiego stronie potrzebujący jest wydan.

Roku tysiąc ośmset piętnastego, miesiąca junii, dziewiątego dnia. Przed Aktami Grodzkiemi Ptu Wileńskiego stawając obecnie W. JPan Andrzey Umecki Rotmistrz Mński. Reprocess poniższy wniesć do Protokułu podał, którego wyrazy następne: Ogłaszający się w gazecie Kuryera Lit. pod Nrem czterdziestym trzecim Manifest w imieniu W. Józefa Galińskiego Sędziego Granicznego Wileyskiego, przez specyalnego b. Woysk Polch Rotmistrza i Plenipotenta W. Józefa Wencenowicza na Sądach Grodzkich Ptu Wileńskiego przeciwko JW. Kazimierzowi Karnickiemu Prezydentowi granicznemu Wileyskiemu zaniesiony, sprawia przyczynę odpowiedzi, którą w imieniu tegoż Prezydenta niży piszący się w małosłównych, lecz z rzeczy jasnych, tak w aktach Grodzkich Ptu Wileń. jakoteż w gazecie Kuryera Lit. umieszcza, że majątek Chołchła długami Dziada, Oyca i naypóźniey zmarłego Felixa Porucznika b. W. Polch Galińskich obarczony, po Intercyzie w roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt, dziewiątym, na wieczność zawartey, okupiony został przez JW. Karnickiego, na który wydawszy siedmkroć sto tysięcy, wszedł przez intromissyą w tymże roku uczynioną w spokoyne władanie. Sam Pryncypał specyalnego Plenipotenta Józef Galiński, maiąc spor o granicę od majątku swego Prączykowa z tymi Dobrami, opisał się na kompromiss z JW. Karnickim, jako aktorem, do którego dokumentu, Brata swego zeszłego Felixa Galińskiego wciągnął za pieczętarza, i takowy tranzakt w roku tysiąc siedmset dziewięćdziąt dziewiątym miesiąca augusta dnia dwódziestego siódmego, w aktach Ziem: Wileyskich przyznał, o czym specyalny Plenipotent albo wiedzieć niechce, albo poznać onego niechce. — Naostatek iżby wiedziała Publiczność ku jakiemu zmierza celowi specyalność Kuratora prowadzącego ten interes, nigdy nic przynieść dla Galińskiego nie mogący; ma JW. Karnicki w roku tysiąc osmset trzynastym miesiąca marca trzeciego dnia prawo wieczysto zrzeczne, darowne, kwietacyyne i assekuracyyne od Felixa Galińskiego Porucznika błch woysk Poll:, na całą Chołchełszczyznę bez naymnieyszéy dla nikogo excepcyi wydane, z pieczętarzami i ze świadectwem Urzędu Ziemskiego (z powodu zamkniętych w ówczas za wolą Naywyższą Ksiąg aktowych, do dnia dwódziestego czwartego apryla; przed wyyściem jakiego terminu; zakroczyła śmieć Galińskiego) prawnie i urzędownie sporządzone, z grożą nawet na żyjącego Galińskiego, bo gruntującego spokoyność mego Aktora, wyznawszy i zaaprobowawszy kilkakroć sto tysięcy summy zastawnéy, położył zarąk trzykroć sto tysięcy na tego, ktoby się ważył JW. Karnickiego turbować; nazwać więc administratorem takiego Właściciela, trzeba sił, i mocy specyalnego Plenipotenta, który niesłychanym sposobem processu planem, swego aktora chce wprowadzić do Dziedzictwa utraconego, i Sukcessyi; a to tym celem, by dłużéy swie potrzeby opędzać a rychley Pretendenta do zguby doprowadzić. Miał Zeszły Galiński tak z układu z JW. Karnickim bratem swym wnieczno rodzonym, jako i w skutek Dekretu Exdywizorskiego, postąpiony do życia Folwareczek z pięcio chatami wsi Witkowszczyzny, który i pod życiem Galińskiego był okupiony z pod zastawy summą JW. Karnickiego; a tym samym stał się jego własnością, jak że i po ustałym dożywociu inwolwowany został przez Dokument Z. Galińskiego do ogólnego aktorstwa JW Karnickiego, nie wiadomo tedy jakąby to mocą nie zwróciwszy Summy Zastawnéy, nie podniósłszy żadnym Dekretem praw Dokumentów JW. Karnickiemu służących, Specyalny Plenipotent, cudzą rzecz odjął, a obcą swemu Pryncypałowi własność nadał, przez lat piętnaście będąc w spokoyney tych Dobr dzierżawie, żyjąc z bratem swym nierozdzielnie i ze jednym stołem, dowiódł JW. Karnicki, że umiał związek pokrewieństwa silnie poważać, kiedy nie tylko że nigdy do siebie przykrym słowem nie przemówili, w żadnych aktach kroków swych nigdy nie zaskarzyli, ale też schodząc wprzód z tego świata, jeden zostawił zakład Braterskiego życia pamiątkę, w derze choć obarczonego aktorstwa, drugiemu, mimo Józefa Galińskiego, bo się chciał zarządzić swoią własnością prawdziwie podług jego woli i upodobania. Pisze w Manifeście specyalny Plenipotent iż JW Karnicki bez względu na pokrewieństwo psuć usiłuie kredyt w powszechności jego Pryncypałowi, przez pisma niejakieś do W. Obrąbelskiego Sędz: Mińs a niechce produkować tego Oświadczenia, które JW. Karnicki publicznie strzegący swéy własności w aktach Ziemskich Powiatu Mińskiego zaniósł, iż przyk pno Dobr Chołchła samemu dzisiay żyjącemu Galińskiemu za niejakieś do Brata pretensye dał dwadzieścia tysięcy złotych pol: górą a na tyle miał długow jego do procentowania dotąd narzuconych, więc gdy zdało się temuż Galińskiemu, prowadzeniem tak silnym Kuratora swego dobijać do aktorstwa i onego ciemnemi stekami szukając hartować swoy stan podobało się — Otwarcie więc móy Pryncypał nayprzód samemu Galińskiemu mówił, że gdy smiałkiecznie do tego aktorstwa tudzież posiąść ony przez proceder postanawia, niech zwróci nayprzód wzięte pieniądze przez się, i resztę sam swych długów póki nie skończy procederu procentuje; lecz poźniéy mimo tych uwag kiedy turbować o aktorstwo nie przestał, zmuszony został JW. Karnicki przez Manifest zastrzeżenie swéy własności uczynić. Nie trzeba psuć kredytu w oczach powszechności temu, kto utrzymuje rachunek swych intrat, podobnie w kacie wydatków na specyalne plenipotencye z samych zerów złożony, bo z tych zniesionym latusem zaspokajając interessa, ani poprawić, ani popsuć nikt w stanie nie iest. Zastrzeżenie w tym Manifeście wypracowaną myślą, iżby nikt z moim pryncypałem, o przedaż tych Dóbr, Zastaw, lub arędę, umow nieczynił, umieszczone, obok ożyni i przynosi z rzeczy, tudzież treści swojéy bezpieczeństwo każdemu, bo kto rozwinął proceder o pięć tylko chat, i tak piękną prowadzi ony drogą, nie mogąc nic działać o kilkaset dalszych. Na te więc pretensyą ślepemu dogadzaiąc losowi i z téy łatwo mógłby odtrącić móy Pryncypał czterdziestą część funduszu dla Pretendenta jeźliby go interessa zmuszały o kredyt, lecz opatrznością od tego uwolniony nie nabija się, ani szuka niewiernych do maiątku adherentów tudzież specyialnych rad nie śmié zasięgać, jakby czyy honor i charakter na zmazę sankcyonować. To jedno tylko w imieniu mego Pryncypała w ogłoszonym Manifeście dostrzegam, że specyialny Plenipotent mieszcząc wyrazy z ust swych przewidział, i chciał miéć przedwcześnie process prowadzony o aktorstwo dla Galińskiego w pierwszym departamencie, gdy razem i sam z swoich kroków ma ochotę usprawiedliwiać się, więc choć piérwsze ku końcowi nie doprowadzi, drugiemu wszakże assystować musząc, zawsze potrzeby własne wydatkami Pryncypała opędzać będzie, szkoda przy tym, że nie raczył publiczności donieść, za jaką to nagrodę można miéć w dzisieyszym wieku Plenipotenta, co processem popierać usiłuje i sankcyonacyą czyjéy sławy na krzywdę, boby późniéy otwarte miał przynaymniéy z swoim Pryncypałem rachunki — U tego Reprocessu podpis w protokule taki: Andrzey Umiecki Plenipotent. Correctum Jan Justyn Sperski Grodz: Wileń: Regent.

---

2. Niżey podpisany podaię do wiadomości, ażeby nikt nienabywał wydanych dwuch karteczek na rubli srebrnych osmdziesiąt, przez Brata mojego Michała Jackowskiego. Z tych karteczek wydał obligOyciec móy na rub: sreb: sto piędziesiąt z procentami JP. Antoniemu Bortkiewiczowi, które za-

dney ważności mieć nie będą, a to, już zpoliczonemi expensami i procentami od tegoż JP. Antoniego Bortkiewicza, w Roku 1815 maja 12 dnia. Afsekurował się tenże Bortkiewicz powtórnie zwrócić wszystkie Obligi w Trokach w Kancellaryi, a gdy onych nie znaleziono. Oświadczenie uczyniono w Grodzie: tey Kancell: Trockiey w roku 1815 maja 13 dnia, takowe doniesienie podaję i każdego ostrzegam nabywcy. Jan Jackowski Kapitan Woysk Rossyyskich.

3 Wedle Ukazu Jego Imperatorskiey Mości Samowładnącego całą Rossyą etc. etc.

Pozew Edyktalny w skutek Dekretu Ziem: Wileń: w roku 1814 8bra 31 dnia zapadłego, adcytacyą debitorów do massy zeszłego Xdza Józefata Mirskiego Kanonika Wilenskiego nakazuiącego, z powództwa Ur: Antoniego Francessona kapitana artylleryi Litt: i dalszych tegoż Xdza Kanonika Mirskiego wierzycieli; wynosi się po Obżałch Sukcessorów Xiędza Konstantego Mirskiego Proboszcza Kublickiego, Berkę Zelmanowicza Obyw: Wileń: Izraela Jekowicza Obyw: Oszmiań:, jako Kawenta; Sukcessorów Leyby i Beniamina Gordonów; Kontryma, Antoniego Platera; Filipowicza z poczty; Petrolską, Wodzbuna, Tyszkiewiczową Star: Kiermelską Vogta sukcessorów wcia Radziwiłła Karóla Sukcessorów: Do złożeniasumm do massy Xinnych, a Sukcessorów zeszłego Xdza Jozefata Mirskiego Kanonika Wileń: do assystowania w rozprawie, a mianowicie na unkcassorach Xdza Konstantego Mirskiego o sądzenie na onych ozer: zł: 100 z procentami na Berku Zelmanowiczu i Kawencie onego, Izraelu Ickowiczu rubli srebr: 1,538; na Gordonach rubli srebrnych 400; na Kontrymie złł: 1,531 gr: 16; na Antonim Platerze zł: 7,000: na Filipowiczu z poczty złł 180; na Petralskiey zł: 256; na Wodzbunie złł: 506 gr: 22; na Tyszkiewiczowey Star: Kiermelskiey złł: 1,362 gr: 12; na Vogtta Sukceessorach zł 45 gr 23 na Sukcessorach Xcia Karóla Radziwiłła zł: 2,270 gr: 28 z procentami o sądzenie na każdym z Obżałłch wydatku prawnego i tego co czasu prawa dowiedzie się z wolną tey Żałoby poprawą.

1815 maja 26 dnia Woźny niżey wyrażony, zeznawam tym moim relacyynym podanego pozwu kwitem, iż kopiią z oryginałem zgodną w Sprawie Ur. Antoniego Francesonego z kapitana artylleryi Litt: po UUr: Sukcessorów Xiędza Konstantego Mirskiego Plebana Kublickiego, Kontryma, Antoniego Platera, Filipowicza z poczty, Petralską, Wodzbuna Tyszkiewiczową Star: Kiermelską, Vogta Sukcessorów. Xcia Karola Radziwiłła Sukcessorów, z imion i mieysca mieszkania nie wiadomych oraz Star Berkę Zelmanowicza Wileń:, Izraela Ickowicza Oszm. mieszkańców; do Kuryera Gazety Litewskiey ku wydrukowaniu i w Kuryerze zamieszczeniu podałem, i o terminie stawania przed Sądem Ziem: Wileń: na rokach uniowych Trojckich oznaymiłem i opowiedziałem Gasper Dauskiewicz Woźny Pttu Wilen.

Roku 1815 mca maja 26 dnia. Przed aktami Ziem: Ptu Wileń: stawaiąc osobiście Woźny wyżey wyrażony, Relacyą pozewną zeznał. Przyiołem Adam Dauksza Regent.

3. Sąd Taxatorsko - Exdżwizorski Dekretem Ziem: Oszmian: Ru 1814 8bra 24 zapadłym na domiar satysfakcyi Wierzycielóm WW. Józefa i Antoniny z Torczyńskich Stelnickich Porucz: b. W. Poll: przeznaczony, po uprzedzeniu pierwszego ziazdu i po ukończeniu wymiaru, zbliżaiąc się do konkluzyi takowego dzieła i maiąc niehybny zamiar przed dniem 7 tego miesiąca Junij, weyść w nanowę awizuie o tym wszystkich iakiegobądźkolwiek tytułu pretensorów do folwarku Łodwkowszczyzny — W Oszmian: Pcie położonego regulujących się, aby z dowodami ich pretensye upewniaiącemi do Sądu stawali: gdyż w przeciwnym zdarzeniu mocą Remissy Sądu Ziem Oszmiań: Amisya i wieczny upadek ich pretensyów będzie zapisana. Dat Ru 1815 Junij 2 dnia. Raymund Chodźko Ziem: Oszm: Sędzia i Exdywizor. Jerzy Zakrzewski Sędzia Granicz Oszm: Exdywizor. Dawid Zawadzki Sędzia Gran. Oszmian: Exdyzizor.

2 Sąd Powiatowy Ziemski Wileński za przywołanem Aktoratu z Regestrow summaryynych W Ignacego Kossowskiego b. Assesora Sądu Niższego Wilkomirskiego z WW. Dominikiem Oycem, Dominika Córką w assystencyi oney Opieki Tyszkami Skarbu: Wilkomir: skutkiem Remissy Sądu Głłgo Depart: zgo Lit: Wileń: Ru 1813 xbra 16 d. nastałey, z porządku dzieł w tym Sądzie przewodzących się wyjąwszy, w sessyach podobiednich wedle reguł tąż Remissą przepisanych, wszelkie stosunki pretensyow Kredytorskich, za Inskrypcyami W. Dominika Tyszki, Zony onego zeszłey Apolonij z Domańskich Tyszkowey rozpoznać, i lokacyą na domach w mieście Wilnie położonych dopełnić postanowił, i w tym porządku zaymując się rozbiorem dzieła, wszystkich Kredytorów i pretensorów do majątku W. Dominika Tyszki, i zeszłey Zony onego śćielacych pretensye, wzywa do jawienia się niezwłócznego w Sądzie Powiatowym Ziem: Wileń, z tym ostrzeżeniem, iż tenże Sąd jako po odeszłych Dyllacyach prawnych, i po odbytych głosach Produktowych w konkluzyi ninieyszego miesiąca Junij. Oczewiście wziąść do nanowy przedsiębierze — Ażeby

więc wszyscy Kredytorowie, i z jakiegokolwiekbądź źrzodła do majątku Wielmożnych Tyszkow pretensye uraszczać mogący pretensorowie sub amissione causae, a Debitorowie że pod nie stanność onych oczewisty nastąpi wyrok, do jednoczasowey rozprawy łączyli się i niewiadomością niezasłaniali — Ninieyszą wydaje Awizacyą. Józef Urbanowicz Z. Ptu Wileń: Regent.

2. Excerpt oświadczenia wespół z reprocessem do Protokułu Potocznego Ziem: Ptu Ihumeń: w dacie niżey wyrażoney zapisanego, pod pieczęcią Urzędową Ziemską tegoż Ptu wydaie się.

Roku tysiąc ośmset piętnastego miesiąca Februaryi osmnastego dnia — Na Sądach Jego Imperatorskiey Mości Ziemskim Ptu Ihumeń: stawając osobiscie Adwokat W. Xawery Oziębłowski Regent Podkom: Ihumeński podał do zapisania oświadczenie wespół z Reprocessem imieniem W. JPana Tadeusza Bielinowicza przeciwko W. JPanu Antoniemu Bielinowiczowi z powodu następnego: iż co Obżłłny Antoni Bielinowicz w Roku tysiąc ośmset czterna-tym miesiącu Januaryi dwódziestego ósmego dnia z Załującym wieczysto dzielczym Dokumentem uczynionym, a tysiąc ośmset czternastego Julij piętnastego na Urzędzie Ziemskim Ihumeń: Aktykowanym, folwark Hutę czyli Antopol dla Załłgo odstąpił i obowiązek, to wypłaty pieniędzy, to zaspokojenia długow Obżłłgo Antoniego Bielinowicza różnym Kredytorom na Załgo włożył, jakoż Załłey mocą tegóż Dokumentu dzielczego przez Urzędowie uczynioną i w Aktach właściwego Ptu Zeznaną Intromissyą, wszedł w possessyą summy należne Obżłłnemu, jak swiadczą kwity, popłacał, kredyta pouspakajał, słowem stał się nie kwestyjonowanym Aktorem wieczystym folwarku Huty czyli Antopola w Ihumeńskim Pcie położonego, jednakże Obżłłny duchem niepokoju tchnący, zawarłszy wieczyste tranzakta niczym poruszyć się nie mogące, uwodząc obietnicami codziennego przyznania tegoż Dokumentu (czemu Załłey iako Bratu mógł aż nadto wierzyć dzisiay napastne pretensyje do Załłgo poformował, a formując też pretensyje, cudzy majątek za swóy nazwać usiłuje, i tym powszechność nie wiedzącą o stanie Interessow, zwieść żąda, aby na cudzy majątek do Obzłłnego nienależny długi zaciągać lub też jakikolwiek frymark uczynić mógł. Przeto więc Załłey przed Sądem i powszechnością ogłasza że folwark Huta czyli Antopol w Ihumeńskim Powiecie położony, mocą uczynionego wedle prawa Dokumentu dzielczego, do Załłgo wieczystey possessyi należy, że wszelkie Załującego czynności iako od prawnego dziedzica są ważnemi, wzajemnie zaś Obżałowanego Antoniego Bielinowicza iako na cudzą własność, zaskarżeniu i nieważności poddanemi zostaną, hasłem więc byłego dziedzictwa Obżałowanego Antoniego Bielinowicza, izby ktokolwiek nie był uwiedziony i nie popadł jakowey szkodzie, Załłey o niezyśnieniu żadnych z onym układów, przez ninieysze oświadczenie ogłasza, a przytym że z Obżałowanym o niesłuszne pretensyje i kalumnije w oswiadczeniu Obżłłgo wyrażone, i nie przyznanie dotąd Dokumentu dzielczego pomimo Aktykacyą onego w Ziemstwie Ihumieńskim prawem czynić będzie zapowiada — U tego oswiadczenia podpis takowy: Jako proszony podpisuię Xawery Oziębłowski. O zgodności z Protokułem Potocznym swiadczę: Joachim Sobolewski Z. P. J. Reg. G. Sekretarz.

2 Niżey piszący się, podaie do wiadomości WW. Prenumeratorów, iż wyszło z pod prassy kart sztuk 50, rysowanych przez W. Rustema Professora, a wyrytych przez JP. G. Kislinga, w różnych figurach i grupach — które raczą WW. Prenumeratorowie odebrać, za opłaceniem reszty rubli srebr: 5, a zaś nie skończonych kart sztuk 50, wyydzie z pod prassy za mscy 6, od daty teraźnieyszéy, o czém późniéy przez Gazetę będzie doniesiono. — Prenumerować można w Wilnie u niżey piszącego się, mieszkaiącego w Kardynalii, w Petersburgu u PP. Granello i Oliviero; w Rydze u P. Losssego. Roku 1815 junii 2 dnia. Isidor Weiss.

2 Zgubiono na zamkowey ulicy dnia 5 Junii 1815 Nóty związane na Fortepiano koncert Mozarta pisany i inne rozmaite; ktoby znalazł raczy oddać do W. Kochańskiego Koll: Sekr: Naucz: Gimn: Wileń:, prócz podzięki odbierze nagrodę przyzwoitą

3. W imieniu małoletniey Xiężniczki Stefanii Córki Dominika, Radziwiłłowny pod Rządem Opieki Naywyższą Jego Imperatorskiey Mości wolą ustanowioney zostający i w imieniu Plenipotenta teyże Opieki Jana Chodźki Prezydenta Sądu Głgo Departamentu 2go Gubernii Mińskiey czyni się nayuroczystnieysze przed całą Publicznością oświadczenie z następnego powodu — Wiadomo jest prawie poszczególniey każdemu że od Roku 1812 dobra Radziwiłłowskie zeszłego Xięcia Dominika Nieswizkiego i Ołyckiego Ordynata z racyi leżącego na onych długu Skarbowi Monarszemu zawinionego i nie płacenia onego w ratach opisanych uległy Sekwestrowi i dochody z onych pod wiedzą Skarbową zostawały: że w Roku 1813 też dobra po niezwróceniu się zeszłego Xięcia do Kraiu na termin oznaczony zostały za skonfiskowane ogłoszone, i że w ostatku Oycowska naylepszego Monarchy litość zwróciła one prawey Sukcessorce i przez osobną ustanowioną Kommissyą ułatwić środki do dźwignięcia tey massy z nieładu i zamentu raczyła; tym powodem, ażeby wszystko co się massy tych dóbr tycze było rychło i dostatecznie wyjaśnionym, aby z realnemi Kredytorami mogło bydź otworzone traktowanie, aby nadać ruch należny Interessóm zupełnie prawie zamartwiałym. Opieka poruczając mnie w osobach swoich działanie zobowiązała poszczególniey przyjąć niezwłocznie Archivum Massy Radziwiłłowskiey w Nieświżu lokowane, zacząć od tego porządek raczey wymagał, lecz obok tego ostróżność radziła nie uchybić nayinnieyszey formalności, aby rzecz tyle dla domu Radziwiłłowskiego ważna obchodząca tak wielu i w rożnych stosunkach Obywateli, stanowiąca spokoyność i fundusze tylu familiy, była działana z dokładnością, z publiczną i prywatną pewnością, i z tym w opinii nayszkrupulatnieyszém przekonaniem, że ożywiona czynność massy Radziwiłłowskiey nie pragnie na czyjeykolwiek fortunie zwiększać swoje resursa, lecz owszem sprawiedliwym każdemu wymiarem doyść do oczyszczenia własnego — W roku przeszłym 1814 w miesiącu 9brze za nadesłanemi mnie oświadczaiącemu się Plenipotencyami od Opiekunow, gdym przyymował wruczony mnie obowiązek, Rząd Guberński Mińśki oddaiąc w zarządzenie moje dobra Radziwiłłowskie, co do Archivum Nieświzkiegó w rezolucyi swojey zawiadomił, że te po przypadkach woiennych rorzucone, przez wyznaczone potym osoby zostało bez Regestru (którego przy Archivum nie znaydziono) w kilkadziesiąt złożone pakach, opieczętowane pieczęciami do jedney złokowane Izby, i tę podobnież opieczętowaną oddano w dozor woiennego Szpitala w tymże Zamku założonego, obok czego też Archivum Rząd Guberński wyznaczonym przez siebie osobom kazał regestrować, zostawić one na odpowiedzialności JW. Prezydenta Sądu Głównego Mińskiego Kamińskiego, i przy tymże Archivum utrzymał dotąd trwającego Archiwistę Dmuchowskiego któremu i pensya, aby płaconą była postanowił — Nie obecność w kraiu JW. Prezydenta Kamieńskiego byłego dóbr i interesśów zeszłego Xięcia Dominika Radziwiłła pełnomocnika, i pobyt onego ciągły w Warszawie, aż do miesiąca marca roku teraźnieyszego nie dozwolił mnie żadnego z onym o zdanie takowego Archivum traktowania, a rzecz sama nie radziła dotykać się onego bez obecności osoby w którey władaniu pełnomocnym wszystko zostawało — W nadziei wszakże wzięcia jakiegokolwiek o interessach składu, żądałem się widzieć z Archiwistą Dombrowskim i wzywającą go do Mińska posłałem pod dniem 26 xbra 1814 Roku rekwizycyą, zniknoł on tém czasem z Nieświża bez zostawienia naymnieyszey o sobie wiadomości i gdzie się podział ciekawy poniżey w tym oświadczeniu doczytać się raczy. Opieka którey o wszystkiém doniosłem, uznała za słuszną moją ostróżność, nie przyymowania Archivum bez skommunikowania się z JW. Kamieńskim, tak więc co do Archivum nastąpiła kilku miesięczna zwłoka, przybycie JW. Kamieńskiego pierszych dni marca teraźnieyszego Roku do Mińska otworzyło moje z onym o zdanie Archivum traktowanie — Nie żądałem nic więcey iak, aby tenże JW. Prezydent upełnomocnił od siebie zaufaną osobę do zdania Archivum, miałem prawo nie zaprzeczone żądać tego tak z wyrazow dwóch Plenipotencyi przez zeszłego Xięcia, JW. Kamieńskiemu w R. 1810 7bra 8 daney — Jako też z oświadczenia przez Xcia w tymże Roku 8bra 13 dnia w Aktach Słuckich zapisanego i w gazetach Litewskich publikowanego, w którym zawiadamia Publiczność o pełnomocnictwie wydanym przez siebie JW. Kamieńskiemu, to tylko za obowiązuiące się siebie bydź oświadcza co przez tegoż pełnomocnika lub ustanowione od onego osoby działanym będzie — Lecz JW. Prezydent Kamieński nie chcąc się znać do przyjętego obowiązku, żadnego od siebie do zdania Archivum nie uczynił urządzenia donosząc mnie, że W. Chryzostom Dombrowski ponieważ jak by był Archiwistą, on więc jeden zdawać i odpowiadać za wszystko powinien — Kiedy wyżey cytowana Rządu Guberńskiego rezolucyia informowała mnie, że Archivum było zostawione na odpowiedzialności JW. Kamieńskiego, że W. Chryzostom Dombrowski działał w ówczas przy konfiskacie dóbr i Archivum, nie jako Archiwista, lecz owszem jako Plenipotent JW. Kamieńskiego — I że Archiwistą był Dmóchowski, nie mogłem tym bardziey zgodzić się na podawany projekt, przez oświadczenie w Aktach Ziemskich Mińskich zapisane znać dałem, dla czego nie przyymuię Archivum, doniosłem powtórnie otem wypadku Opiece, a tak znowu co do tegoż Archivum, nowa nastąpiła zwłoka — W takim nieładzie zostawiony, pozbawiony zupełnie wszelkich do obiaśnienia się o intereressach pomocy — Musiałem z poniesieniem kosztu znacznego na użycie wielu osób na częściowych Plenipotentów i utrzymanie licznych Kancellaryy, zbierać poiedynczo wszystko co można było, kopiować wszystkie papiery przez pretensorów składane, szukać po wszystkich nie mal Aktach sladow i dowodow, słowem w tym chaosie stanowić jakikolwiek porządek, i dążyć do światła którego mnie upornie i z osobistych tylko widokow pozbawiono, tak się odbywały Mińskie i Nowogródzkie Kontrakta, odktyte z trudem naywiększym, acz częściowie ieszcze zrzodła Intrat posłużyły do opłacenia każdemu z niesprzecznych wierzycieli Procentow, a nie którym części kapitałów, wyswietliły się resursa massy i usuwała się z opinij powszechney ta zasłona bankrucka, pod jaką oną ukryć i przed czynnością Skarbu Monarszego, i przed okiem interessowanych Obywateli starano się — Nadeszły Kontrakta Wileńskie, w miesiącu Aprilu pomiędzy uzbieranemi przezemnie materyałami miałem Kopiją tabell debitow massy Xiążęcey przez JW. Zaleskiego byłego Pełnomocnika na rok 1809 sprawiony, czytaiąc na oney, iż ieszcze massa Radziwiłłowska miała siedm milionów kilkakroć sto tysięcy złotych Polskich należnych sobie kapitałów widziałem zrzódło gotowych ressursow pogaszenia znaczney części interessów, oczyszczenia dóbr z pod bezcennych zastawow i temu podobnych układów, a że znacznieysza część Debitorów składała się z obywateli Gubernij Lit: Wileń: pewny byłem ztamtąd znacznego zasiłku — Przewidziała oboa ważność takowe dla massy korzyści, odmówił mnie JW. Prezydent Kamieński oddania Obligow debita wyjaśniających, które, że w Archivum Nieświzkiem złożone nie były, późnieysze przekonają dowody — I nadto w imieniu Xiężney Wdowy iako iey Plenipotent działaiąc okrył zapozwem i aresztem, upodobańsze swym proiektom Kapitały; tak więc pozbawiony wszystkiego przybyłem do Wilna bez nadziej skończenia iakiegokolwiek interessu, wszakże słuszni obywatele uznaiąc dobrowolnie zawinione przez siebie summy, tudzież znaczne nadpłaty onych po większéy części do rąk JW. Kamieńskiego okazując przystąpili zé mną do układow i wypłat, przestaiąc na kwitacyach, i tak JW. Morykoni Starosta Wiłkomirski opłacił w zupełności restuiący na onym za kupno dóbr Swiadoścía i dalszych kapitał, JW. Tyszkiewicz Półkownik zostawiwszy u siebie trzydzieści kilka tysięcy złotych na rachunek mający się czynić, z Possessyi zastawney traktu Baranowskiego, skutkiem zawartey na kontraktach Mińskich umowy opłacił pozostaiącą za nabycie Birz należność — JWW. Burba, Kopp, W. Fastowicz wyliczali w części kapitały za nabyte dobra zawinione; z tego zebrana summa posłużyła do rozliczenia tamecznych Kontraktow, do zasilenia i urządzenia zupełnie ogłodzonych dóbr w okręgu Białostockim i na inne massie dogodne, a wrachunku przez szczegół okazać się maiące wydatki — Gdy tak zachwiana była czynność z Debitorami pewnieyszemi, gorzey się dzieie z temi, którzy fundusze swoie na taxę i Exdywizye poświęcili. Już na 7mu Exdywizyach assystować muszę bez dowodow, z Kopiją tylko tabelli Zaleskiego, i ieżeli gdzie Sąd, na okoliczności męczące massę nie względny, zapisze z racyi bez dowodności amisią, straty z tego wyrosłe, na kim ma wskazywać następna Radziwiłłowska Kommissya, niech bezstronna sądzi Publiczność. Za powrotem moim z Wilna do Mińska ziewił się niespodzianie Archiwista Dmochowski i przyszedł się upominać o zaległą sobie pensyą na zapytanie moie gdzieby się tak długi czas od miesiąca 9bra przeszłego 1814 Roku ukrywał —

Złożył własnoręczny list JW. Graffa Morawskiego Jenerała w Roku 1814 9bra 15 do siebie pisany, zaklinający go na wszystko, aby rzuciwszy Archivum i nie lękaiąc się, iż mnie Plenipotencya wydaną została przybywał iak nayspieszniey do Dóbr iego Zausza i tam się ukrywał — Doniosł mnie potym, iż z Zausza powieziony został w Powiat Lidzki do folwarku Rotkiewicz W. Kazimierza Kamieńskiego Sędziego i tam przez czas cały przebywać musiał, że w Roku 1813 in 9bris zmuszony został do poświadczenia na prozbie iakoby wszystkie papiery kontraktowe do Archivum Nieświzkiego przyjął, lubo rzeczywiście oddawanych sobie nigdy nie miał i niema: okazał i złożył własnoręczne listy JW. Kamieńskiego przy osobnych dowodach i własnym obiaśnieniu przekonywaiące, że on, a nie W. Chryzostom Dombrowski był Archiwistą w Nieświżu — I te wszystkie okoliczności publicznie przez zapisane w Aktach Sądu Głównego Departamentu 2go Gubernii Mińskiey oświadczenie wyiaśnił, po takich wypadkach postanowiwszy już oddania Archivum Nieświzkiego na następney Kommissyi Radziwiłłowskiey upominać się — Odesłałem Archiwistę Dmochowskiego do Nieświża z zaleceniem, aby strzegł całości zapieczętowanego Archivum i pilnie dozorował, iżby skład ten przez nikogo poruszonym nie był; obawa moja nie była na nieszczęście próżną; tegoż miesiąca maja 23 dnia Archiwista Dmóchowski przez list własnoręczny doniosł mnie smutny nader wypadek; że nad składem Archivum dostrzeżona została w sklepieniu wybita dziura, że niektóre papiery odebrał od Sołdatów dozoruiących Łazaret, i że z Smotrytelem tegoż Łazaretu podmościwszy pod okna, iżby Archivum widział paki z papierami odpieczętowane i ruszane, i że cała ta operacya przez dziurę w sklepieniu wybitą dokonała się — Po takim zdarzeniu widziałem się zmuszonym, wszystkie dowody o Archivum przez Dmochowskiego mnie zostawione, natychmiast w Akta Ziemskie Mińskie w prowadzić, koleją do JW. Mińskiego Woiennego Gubernatora i Rządu Gubernskiego podać prozby o wyśledzenie kto był przyczyną i sprawcą tey zbrodni; nie obwiniam nikogo lecz prawdy wyszukiwac i oną odkryć, z obowiązku strzeżenia całości massy koniecznie muszę; w przypadku więc jeżeli wdarcie się swawolne do Archiwy przyniesie iakowy massie uszczerbek, że takowego Opieka, na tych którzy Archiwistę Dmóchowskiego do opuszczenia Nieświża zmusili, a tém samym Archivum bez straży zostawili szukać będzie ostrzegam — A tak koleją kiedy coraz mam mnieyszą nadzieję znaydzenia tego w Archivum, coby stan massy wyjaśnić i obrot oney wykazać mogło, żeby się nie pozbawić przynaymniey śladow doyścia onych, wnoszę do Akt Ziemskich Mińskich przy ninieyszem oświadczeniu Kopią dwóch tabell to iest kredytow i debitow przez JW. Zaleskiego na Rok 1809 sporządzonych; proszę uroczyście JWW. Debitorów, aby w żadne o papiery własne massie służące nie wchodzili układy, chociazby one do rąk własnych wracane sobie mieli, oświadczam że u każdego na tabelli Debitow wyszczególnionego Opieka troskliwa o los pupilli swojey upominac się zawinionych summ na Kommissyi będzie, i że przyznane tylko w swoim czasie kwietacye za ważne uzna — Ze te tylko kredyta za obciążaiące massę dóbr Litewskich Opieka uzna, które na Kredytorskiey przeczyta tabelli, a które w Kommissyach sekwestracyinych przepisaną formą iawione były. Innym zaś dopóty satysfakcyi zaprzeczać musi, dopóki powody nastania długu i obrot wziętych pieniędzy przez kogo należy iasno okazanym nie będzie. Święte obowiązki opieki odpowiadać muszą temu wysokiemu zaufaniu iakie w ich dobrotliwy położył Monarcha, a wypisane okoliczności wymawiacich będą w obliczu bezstronney publiczności, jeżeli dla onych i własność niewinnego czasowey przewłóce uledź będzie musiała.

Zmocy Plenipotencyi Jan Chodźko Prezyd. Miń. G. S.

1 Niżey podpisany uwiadamia JPP. Wierzycielów lokowanych na dobrach JWW. Morykonich, że wymiar i schedowanie maiątków: *Degul*, *Sznaryszek*, *Ignapola*, *Wiszynt*, *Naliszek*, *Naliszeczek*, w Powiecie Wiłkomirskim położonych, a na ich satysfakcyą, dekretem Sądu taxatorsko-exdywizorskiego w Degulach roku teraźnieyszego 1815 dnia 27 marca zapadłym, przeznaczonych; ukończonem zostanie przed dniem 25 idącego miesiąca czerwca, i że niżey podpisany do tego terminu w rzeczonych majątkach przebywać będzie; wzywa zatym każdego z JPP. Wierzycielow, ażeby w tym czasie raczył zjechać do *Degul* dla [illegible] schedy swojey i dla zapewnienia się [illegible] o remiie mieysca ma dostać.

Stanisław Borowski Komornik Graniczny Wileń: i Sądowy na Exdywizyi Morykoniowskiey.

1 Wimieniu Pryncypała mojego, JW. Michała Chrapowickiego, Podkomor: Pttu Babienowieckiego i Kawalera Maltańskiego, w dniu 9 i 12 junii bieżącego roku, zostały wydane obwieszczenia od urzędników mających zjechać do majętności Jasno-Górki, w Ptcie Rosień: położoney, dla uczynienia satysfakcyi Jego Kredytorom; aby zatym wszyscy mający pretensye do massy Jego funduszu, w dniach 6 i 9 mca julii idącego roku, do pomienioney maiętności jawili się — przez ninieyszą awizacyą uwiadamiam.

Józef Bobrowski Regent i Plenipotent.

1 Dnia 15 aprila roku idącego. Służące na Imie Stanisława i Marcina Obrodzkich Dokumenta Obligacyine oraz inskrypcye i rożne listy z adressem, Obrodzkiemu, pospołu przypadkowie zgubione zostały. Od kogo zas one były tymże Obrodzkim wydane i pisane, Właściciele Obrodzcy przez szacunek Osób wymieniać nie chcą. Lecz oprócz uczynioney w mieyscu należnym formalności, celem wynalezienia i odzyskania takowych zgubionych Dokumentów, przez ninieysze ogłoszenie upraszaią każdego w szczególności, w czyimby ręku ta zguba naydowała się, o złożenie oney w Wileńskiey Redakcyi, lub jeśliby komu wiadomo było o nalezieniu przez kogo, o uwiadomienie teyże Redakcyi, a tam odpowiednia nadgroda za to dopełniona zostanie.

1 Gdy Ur. Wiktorya z Unieckich Libiszowska w roku ieszcze 1791, męża swojego Ur. Franciszka Libiszowskiego Namiestnika w ówczas woysk poll: opuściwszy, o życiu swym i mieyscu znaydowania się żadney nie daie wiadomosci, i mąż tey szukaiąc dotąd o niey dowiedzieć się nie może, ażeby wiedzący o życiu lub smierci wyż rzeczoney żony onego, zawiadomić go przez uczynienie doniesienia o tem do Kancellaryi Sądu Konsystorza Jeneralnego Łacińskiego Łuckiego raczyli, czyni prozbę.

1 Ponieważ Pelagia [illegible] Wydzgi włościanina wsi Puthan, w Gubernii Wołyńskiey w Parafii Druszkopolskiey sytuowaney, żona w roku 1797 zbiegłszy od męża swojego i oddawszy się nierządnemu życiu, niewiadomo gdzie dotąd znayduie się, przeto pomieniony pracowity Wydzga, ażeby wiedzący o życiu lub smierci wyżey rzeczoney Pelagii żony jego, doniesienie Kan: do Sądu Konsystorza Jeneralnego Łacińskiego Łuckiego o tem uczynić łaskawie raczyli, przez litość Chrześciiańską uprasza.

1 Wyprzedaje się dom trzypiątrowy murowany z staynią, wozownią i ze wszelkiemi wygodami, sytuowany obok gościnnego domu pod Nrem 11. za mierną cenę; życzący ony nabyć, ma się zainformować o tém w domu W. JPana Tryntrocha, za ostrą bramą, u murgrabiego JP. Kacinkiewicza.

3. Dobra dziedziczne JW. Stanisława Ciechanowieckiego Marszałka Czausow: Ozierce zwane w Powiecie Dziśnieńskim Gubernij Mińskiey w odległości od miast Wilna mil 28, Dzisny mil 5, i Głębokiego mil 2 sytuowane z folwarkami Zalesiem i Czeronką, w po udzilnych obrębach blisko od siebie położonych w naylepszey sytuacyi, w których ogulnie domow włościańskich dwieście z odkładem i do czterechset włók Ziemi, a na niey nie mała obszerność lasow, na wszelkie potrzeby do użycia zdatnych znayduje się — Są determinowane do wyprzedania — Życzący nabyć ogólnie lub częściami, mogą w każdym czasie powziąć jnformacyą z map i Jnwentarzów, o obszerności sytuacyi i jntratach, oraz o cenie ostateczney, u samego Aktora w dobrach Kurmanowie w Pcie Mścisławskim sytuowanych, lub u Plenipotenta Komornika Lisowskiego w Pcie Mińskim w maiętności Rakowie, czyli wedle zręczności w Boczeykowie, w Pcie Lepelskim u zarządzaiącego tam Regenta Łapickiego.

2 Uwiadamia się, że Dekret wywodowy służący Imieniowi JPP. Puzewiczow Ginczewskich znaleziony w Oszmianie, znayduie się u JP. Karabanowicza zostaiącego w Drukarni JXX. Missyonarzow w Wilnie.